

MATURITNÍ TÉMATA Z ZÁKLADŮ SPOLEČENSKÝCH VĚD PROFILOVÁ ČÁST VE ŠKOLNÍM ROCE 2025 – 2026

1. Psychologie a obecná psychologie.
Předmět psychologie, charakteristika, disciplíny, metody, dějiny, školy, psychika, vnímání, představy, paměť, myšlení, citění, učení.
2. Vývojová psychologie.
Faktory při vývoji člověka. Vývojové teorie. Etapy psychického vývoje.
3. Psychologie osobnosti.
Typologie osobnosti – typy, temperamenty. Modely osobnosti – Freud, Jung, Adler.
4. Poruchy duševního života a závislosti.
Poruchy osobnosti (psychopatie), neurózy, psychózy, závislosti – drogy, alkohol, jiné závislosti.
5. Sociologie.
Sociologie jako věda, charakteristika, metody zkoumání, sociologické teorie – Comte, Spencer, Durkheim, Weber, hlavní sociologické školy.
6. Sociální stratifikace a nerovnost.
Systémy sociální stratifikace, sociální mobilita, sociální kapitál, chudoba a sociální nerovnost.
7. Sociální skupiny.
Sociální kategorie, agregáty, skupiny ve vlastním slova smyslu, primární a sekundární skupiny, referenční skupiny, sociální interakce, sociální role, pozice jednotlivce ve skupině, subkultury, masa, dav, skupina, veřejnost.
8. Česká ústava a její vývoj.
Ústavní principy demokratického státu, ústavní vývoj v Česku – oktrojované ústavy, první republika, 2. světová válka, komunistická éra, polistopadový vývoj, současná ústava, Listina základních práv a svobod.
9. Pojem práva, právo jako systém.
Normy a právo, právní a mimoprávní normy, prameny práva, právní řád, publikace právních předpisů, působnost právních předpisů, právní subjektivita, způsobilost k právním úkonům, právní vztah, fyzická a právnická osoba, legislativní proces, právní věda, charakteristika veřejného a soukromého práva.
10. Soukromé právo.
Občanské právo – kupní smlouva, nájemní smlouva, občanské soudní řízení, pracovní právo – typy pracovních poměrů, pracovní smlouva, ukončení pracovního poměru, práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů, rodinné právo – uzavření manželství, vyživovací povinnost, zánik manželství, osvojení, poručenství, pěstounská péče.

11. Veřejné právo a soudní systém v ČR.
Soustava soudů, soudci, trestní právo – trestný čin, přestupek, objasňování trestných činů, účastníci trestního řízení, druhy trestů, vazba, milost, amnestie, trestné činy, trestní odpovědnost; právní ochrana (soudce, státní zástupce, advokát, notář, exekutor, ombudsman).
12. Politologie.
Charakteristika politologie, disciplíny, metody, vztah k ostatním vědám, dějiny – antika, středověk, renesance, novověk, současnost.
13. Ideologie.
Liberalismus, konzervatismus, socialismus a komunismus, fašismus, nacionalismus, anarchismus, feminismus, environmentalismus, rasismus.
14. Stát a občan, charakteristika ČR.
Teorie státu ve starém Řecku – Platón, Aristotelés, kritéria forem státu, státoprávní teorie, společenské smlouvy, Locke, Hobbes, Rousseau, demokratický stát, vztah občana a práva v demokratickém státě, ohrožení demokracie zprava a zleva. Charakteristika České republiky, státní symboly, nabytí státního občanství, parlamentní politické strany.
15. Dějiny evropské integrace.
Poválečný vývoj v Evropě, ESUO, EHS, Euratom, ES, EU, OSN, NATO, vznik a stručné dějiny organizací, orgány, členství ČR v mezinárodních organizacích, mezinárodní právo
16. Ekonomie a ekonomika + Makroekonomie.
Typy ekonomik, významní myslitelé, potřeby, ekonomické subjekty, základní ekonomické otázky, výroba – vstupy, výstupy, ekonomické sektory, statky, efektivnost, peníze – funkce, historie. Banky a bankovní soustava – centrální banka, státní rozpočet, komerční banky a jejich činnosti. HDP, inflace, nezaměstnanost, monopolismus, cenné papíry, burzy.
17. Ekonomie + Mikroekonomie.
Typy ekonomik, významní myslitelé, potřeby, ekonomické subjekty, základní ekonomické otázky, výroba – vstupy, výstupy, ekonomické sektory, statky, efektivnost, trh, poptávka, nabídka, cena, subjekty trhu, složky trhu, základní pilíře tržního mechanismu, základní ekonomické otázky, neviditelná ruka trhu – problém konkurence, podnikání, typy obchodních společností.
18. Úvod do filosofie a antická filosofie.
Vznik filosofie, základní pojmy a disciplíny, přírodní filosofové, Pythagoras a pythagorejci, stoicismus, epikureismus, skepticismus, novoplatonismus, Sókratés, Platón, Aristotelés.
19. Křesťanství, renesance, racionalisté, empirici a osvícenci
sv. Augustin, scholastika, spor o univerzálie, Tomáš Akvinský, Roger Bacon, William Occam, Martin Luther, Francis Bacon, Descartes, Locke, Voltaire, Montesquieu, materialisté a encyklopedisté, Rousseau.

20. Klasičtí filozofové
Kant, Hegel, Hus, Chelčický, Komenský, Masaryk
21. Filosofie 19. a 20. století
Comte, Spencer, Marx, Nietzsche, Schopenhauer, existencialismus, fenomenologie.